

Udruga za unapređenje kvalitete življenja LET
Tuškanac 43, 10000 Zagreb, Hrvatska
Tel./Faks: +385-1-4823041; Mobitel: 091/7244 744
let@zg.t-com.hr; www.udruga-let.hr

GODIŠNJI IZVJEŠTAJ ZA 2005. GODINU

Zagreb, 10. ožujka 2006. godine

Odlukom Upravnog odbora udruge LET od 10. ožujka 2006. godine, prihvaća se Godišnji izvještaj za 2005. godinu.

Svrha dokumenta:

Jasno komunicirati aktivnosti – projekte i programe, financijsku situaciju te buduće pravce razvoja udruge LET prema dionicima civilnog društva.

Svrha, područje djelovanja i ciljevi osnivanja udruge:

Razvijanje i poticanje multidisciplinarnog pristupa kompleksnom pitanju zdravlja i bolesti, izrada i provedba programa zdravstvene i socijalne edukacije pučanstva, razvijanje svih oblika zdravstvene i socijalne kulture, zaštita ljudskog zdravlja i unapređenje zdravog življenja jačanjem sustava prevencije nastanka bolesti i sudjelovanjem u odgoju djece, mladeži i odraslih osoba, razvijanje javnozdravstvenih programa, pružanje savjetodavne pomoći pojedincima i obiteljima, provođenje programa smanjenja štete i dr. iz čl. 9. Statuta Udruge. Ciljevi osnivanja udruge su unapređenje kvalitete življenja, zaštita ljudskog zdravlja, prevencija nastanka bolesti i pomoć ugroženim i bolesnim osobama.

Sastavnice dokumenta:

Godišnji izvještaj za 2005. godinu čine izvještaji izvršne direktorice, projektnog koordinadora, koordinadora vanjskog rada, zapisnici sa sjednica Upravnog odbora, izvještaji zaposlenika, računovodstveni izvještaji, evaluacije pojedinih programa i projekata i izvještaji sa supervizijskih sastanaka.

Statusne stvari:

Tijekom 2005. godine na puno radno vrijeme su bile zaposlene četiri osobe (Iva Jovović – izvršna direktorica i osoba ovlaštena za zastupanje Udruge, Marko Miklin – koordinador vanjskog rada, Ivor Ježdik – vanjski radnik, Bruno Kljajo – vanjski radnik). Honorarno su u udruzi LET radili Stela Fišer, Nedjeljko Marković, Jelena Ogresta te ostali stručni suradnici angažirani na pojedinim dijelovima projektnih aktivnosti.

Programi:

Nastavljeno je provođenje trogodišnjeg programa **Unapređenje efikasnosti i obujma mjera programa smanjenja štete** čiji je cilj povećanje efikasnosti i obujma mjera programa smanjenja štete kroz unapređenje suradnje sa tijelima državne uprave, neprofitnim organizacijama, medijima, građanima i stranim donatorima radi povećanja mjera prevencije ovisnosti, liječenja i rehabilitacije ovisnika te sprječavanja širenja virusnih zaraznih i spolno prenosivih bolesti. Program obuhvaća vanjski (outreach) rad, a namijenjen je smanjenju širenja HIV/AIDS-a i drugih spolno i krvlju prenosivih bolesti (hepatitis B i C) među seksualnim radnicama i intravenskim korisnicima droga. Cilj vanjskog rada je poticati promjene prema zdravijem ponašanju kod osoba rizičnog ponašanja (intravenski korisnici droga i seksualne radnice) na dva načina: edukacijom i podjelom preventivnog materijala (sterilne igle, štrcaljke, kondomi) neposredno u zajednici te upućivanjem u zdravstvene i socijalne institucije. U svoj rad uključujemo osobe rizičnog ponašanja za koje su i sami programi namijenjeni. U akcijama čišćenja lokacija (školskih i vrtićnih dvorišta, parkova...) od odbačenog narkomanskog pribora organiziramo volontere i lokalnu zajednicu.

Krajem prosinca 2005. godine broj korisnika je iznosio: Intravenski korisnici droga 248 osoba, seksualne radnice 87 osoba.

Broj distribuiranog edukativnog materijala: 7531 komada.

Broj prikupljenih štrcaljki i igala: 35409 komada.

Broj korisnika koji su se testirali na Hepatitis B i C/ili HIV/AIDS: 106

Područje rada vanjskih radnika (Zagreb)

Vrijeme	Pon.	Uto.	Sri.	Čet.	Pet.	Sub.	Ned.
12h-13h	Dubrava	Dubrava	Dubrava	Dubrava	Dubrava	Dubrava	Dubrava
13.30h-14.30h	Travno	Travno	Travno	Travno	Travno	-	-
15h-16h	Borovje	Borovje	Borovje	Borovje	Borovje	-	-
17h-18h	Sopot	Sopot	Sopot	Sopot	Sopot	Sopot	Sopot
18.30h-19.30h	Prečko	Prečko	Prečko	Prečko	Prečko	Prečko	Prečko
20h-21h	Trnje	Trnje	Trnje	Trnje	Trnje	Trnje	Trnje

Osim postojećih lokacija, korisnica programa mogu nazvati Info telefon **091 7244 744** i dogovoriti mjesto i vrijeme susreta sa vanjskim radnicima. Tako smo dostupni svih sedam dana u tjednu i prilagođavamo se potrebama svih korisnika.

Projekti:

Edukacijski centar za samohrane roditelje je projekt koji je obuhvaćao specifične projektne aktivnosti održavanja 10 radionica i tisak brošure. Radionice su imale sljedeće ciljeve: *uključivanje samohranih roditelja u projekt, osnaživanje samohranih roditelja, osnaživanje socijalne mreže samohranih roditelja.*

Udruga LET ostvarila je suradničke odnose sa brojnim organizacijama i institucijama koje imaju direktan utjecaj na kvalitetu života samohranih roditelja (predškolske ustanove, centri za socijalnu skrb, Udruga samohranih roditelja Hrvatske, Udruga gluhih i nagluhih grada Zagreba). Projekt su financirali Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi, Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje Grada Zagreba, Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske, Euro-alfa i Gradska ljekarna Zagreb.

Projekt «Edukacijski centar za samohrane roditelje» se odvijao od svibnja do prosinca 2005. godine te unutar njega i tisak publikacije «ZA» i «O» jednoroditeljskim obiteljima u 1500 primjeraka, od siječnja 2005. do siječnja 2006. godine. Svrha provedenog projekta je bila pokazati kako se provedbom ovakvog oblika edukacije može unaprijediti kvaliteta života samohranih roditelja kao i unapređenje znanja o pravnim, socijalnim i psihološkim aspektima samohranog roditeljstva te o prevenciji ovisnosti kod djece te da se navedena saznanja, uz dobru teorijsku podlogu, mogu usustaviti u publikaciju koja će biti dostupna širem krugu osoba. Formativna procesna evaluacija je pokazala da se projekt odvijao kvalitetno i kako je bio predviđen te da je prilagođavan potrebama polaznika koje su otkrivene tijekom njegovog provođenja. Sumativna evaluacija je pokazala da je projekt doveo do (1) unapređivanja znanja samohranih roditelja o pravnim, socijalnim i psihološkim aspektima samohranog

roditeljstva te o prevenciji ovisnosti kod djece, (2) razvijanja socijalnih vještina za kvalitetnu komunikaciju s djecom, bivšim bračnim drugovima, obitelji i širom socijalnom mrežom.

Osigurana je održivost ovog projekta putem suradnje udruge LET i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi na projektu «*Jačanje socijalne mreže i obiteljskih kapaciteta jednoroditeljskih obitelji u Hrvatskoj*».

Projekt **Tri P za razvoj zajednice – prevencija ovisnosti, prevencija širenja zaraznih bolesti, povezivanje zajednice** je sufinancirao Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb Zagrebačke županije. Provođenje projekta nam je omogućilo uvid u stavove stručnjaka kod rješavanja problema ovisnosti, zbrinjavanja odbačenog narkomanskog pribora na području Zagrebačke županije kao i uključenosti lokalne zajednice u rješavanje navedenih problema. Ovim istraživanjem možemo zaključiti sljedeće:

1. Postoji opasnost od odbačenog narkomanskog pribora u vrtićima i školama na području Županije
2. Percipirana je odgovornost lokalnih vlasti i samih ustanova za rješavanje problema odbačenog narkomanskog pribora
3. Percipirana je pojava korištenja droga u lokalnoj zajednici
4. Stručnjaci nisu zadovoljni radom organizacija koje bi im trebale biti dionici u projektu
5. Stručnjaci podupiru edukaciju roditelja o prevenciji ovisnosti kod djece predškolske i osnovnoškolske dobi, koju bi provodila udruga LET
6. Stručnjaci su spremni dati svoj doprinos

Udruga je Uredu predložila sljedeće mjere:

1. Organizirati zajedničku edukaciju voditelja predškolskih i osnovnoškolskih ustanova o pojavi ovisnosti u lokalnoj zajednici kao i zaštiti od odbačenog narkomanskog pribora.
2. Nagrađivati vrtiće i škole koje se uključuju u ovakve projekte kako bi se druge, manje zainteresirane, potaknulo na osmišljavanje i uključivanje u slične projekte. Poticati vrtiće i škole na zajedničke projekte koji bi bili stručno usmjeravani od strane značajnih osoba u lokalnoj zajednici i županijskoj političkoj mreži.
3. Provoditi permanentnu edukaciju roditelja o pojavi ovisnosti i utjecaju roditeljskih stavova i ponašanja na pojavu ovisnosti kod djece. Edukaciju mogu provoditi studenti socijalnog rada, medicine, psihologije (kao oblik vršnjačke potpore mladim obiteljima), uz stručnu podršku i praćenje stručnjaka iz redova sveučilišnih profesora i socijalnih i javnozdravstvenih ustanova.

Unutar projekta **Iskorak prema intravenskim korisnicima droga**, koji je financiran od strane Ureda za suzbijanje zlouporabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske, provedena je prva Studija - Kvaliteta života intravenoznih ovisnika o opojnim sredstvima uključenih u program smanjenja štete Udruge Let na području grada Zagreba

Istraživanjem se željela ispitati kvaliteta života specifične skupine- ovisnika o opojnim drogama koji su uključeni u programe smanjenja štete Udruge Let na području grada Zagreba. Ovo je preliminarno istraživanje ovakve vrste koje se planira longitudinalno provoditi u svrhu praćenja kvalitete usluga namijenjenih ovim korisnicima, kao i unapređenju kvalitete života i zaštiti mentalnog i fizičkog zdravlja. Rezultati su pokazali da se, s obzirom na pojedine aspekte kvalitete života, ispitanici ovog istraživanja uklapaju u opću sliku liječenih ovisnika o opojnim drogama.

Opći stupanj zadovoljstva životom je nizak što ukazuje na potrebu unapređenja sadašnjih oblika skrbi za ovu populaciju i uvođenja novih mjera sekundarne i tercijarne prevencije.

S obzirom da je samo neposrednim, kontinuiranim i koordiniranim radom dovoljnog broja stručnjaka različitog profila te uz detaljnu i sistematizirano razrađenu strategiju borbe protiv ovisnosti može smanjiti pojavnost zlouporabe droga, ovisnosti i svih pratećih sekundarnih posljedica, a time unaprijediti kvaliteta njihova života. U prilog tome potrebno je provoditi i sveobuhvatna, kompleksna istraživanja, posebice akcijska istraživanja s naglaskom na promjeni socijalne stvarnosti, točnije rješavanje problema kao i evaluacijska istraživanja postojećih programa i oblika skrbi za ovu populaciju kako bi se procijenila njihova učinkovitost i uspješnost. Također, poželjna bi bila i provedba metaanalitičkih i komparativnih studija kako bi se stvorile nove perspektive i novi načini rješavanja problema zlouporabe ovisnosti.

Udruga LET je provodila projekt **Centar za vanjske radnike i volontere u programima smanjenja štete** financiranog od strane Ureda za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje Grada Zagreba. Projekt je obuhvaćao organiziranje edukacija za zaposlenike udruga TERRA, HELP i LET za zaštitu na radu, u suradnji s tvrtkom ERGONOMIKA d.o.o. (osposobljavanje za rad na siguran način, zaštita od požara). Sve tri udruge su educirale radnike i dobile odgovarajuće certifikate. Uočili smo potrebu potpisivanja ugovora sa tvrtkom Ekologija Maržić koja vrši usluge zbrinjavanja medicinskog otpada (*prljavih štrcaljki i igala, hvataljki, rukavica...*), a čije provođenje je obavezno prema propisima u radu s opasnim medicinskim otpadom. Permanentno smo radili s volonterima u programima smanjenja štete. Kontinuirano je održavana je i unaprjeđena suradnja sa predstavnicima Gradskog ureda za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje putem rada izvršne direktorice u *Povjerenstvu za suzbijanje droga*, sudjelovanjem članova udruge LET na *Tjednu udruga* kojeg organizira Ured, suradivanjem u pripremi dokumenta *Ugovor o partnerstvu udruge LET i Ureda za provođenje CARDS 2002* (navedeni Ugovor nije potpisan zbog vremenskog ograničenja), *obilježavanjem Međunarodnog dana borbe protiv zloupotrebe droge i nezakonite trgovine drogama, 26.6.2005. godine*. Udruga je, osim sudjelovanja na Trgu Petra Preradovića u subotu 24.5.2005. godine, dijelila promotivne materijale (letak) građanima Zagreba u nedjelju, 26.6.2005. godine kako bismo osvijestili građanima postojanje i važnost tog dana. Također smo *tiskali i plakate*: Vanjski rad – odgovornost za budućnost na kojem se nalaze osnovne postavke vanjskog rada (principi).

Udruga i Ured su zajednički organizirali tribinu 29.11.2005. godine s temom **Hrvatska u borbi protiv HIV/AIDS-a: lokalni, nacionalni i globalni odgovor** u Tribinama Grada Zagreba. Teme okruglog stola su bile: Nacionalni program protiv HIV/AIDS-a (Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi), Lokalni programi borbe protiv HIV/AIDS-a (predstavnici Grada Zagreba, Grada Rijeka), Deklaracija o obvezama u svezi HIV/AIDS-a: globalni odgovor na epidemiju (UNDP), Poslovni sektor u širenju prakse društveno odgovornog poslovanja: nediskriminacija i poslovni izazovi (tvrtke), Moguće uloge medija u informiranju i razvoju nediskriminatorne prakse prema HIV/AIDS-u (novinari), Uloga neprofitnih organizacija u borbi protiv HIV/AIDS-a (Udruga LET).

Pribavili smo dozvolu od strane CARNeta za korištenje domene www.udruga-let.hr te je uspostavljena suradnja sa tvrtkom S.H.O.P. Centar d.o.o. za usluge zakupa web prostora do ožujka 2006. godine. Prikupljen je i obrađen materijal za izradu web stranice, s posebnim naglaskom na socijalne i javnozdravstvene teme koje će biti korisne građanima. Na web stranici udruge se nalaze teme vanjskog rada i programa smanjenja štete, mjesta na kojima se građani mogu testirati na HIV/AIDS, hepatitis B i C, programi i projekti udruge (pomoć samohranim roditeljima, čišćenje okoliša od odbačenog ovisničkog pribora i sl.) te najave radionica i edukacija koje organizira LET.

Financijsko poslovanje:

Vođenje financija i u 2005. godini je povjereno knjigovodstvenom servisu *PAGUS* s kojim je sklopljen ugovor, a osigurano mjesečno plaćanje. Udruga je 28.2.2006. godine podnijela **Državnom uredu za reviziju** Račun prihoda i rashoda za razdoblje od 1.1. do 31.12.2005. godinu, Bilancu na dan 31. prosinca 2005. godine te Bilješke uz račun prihoda i rashoda i uz bilancu. Prema Računu prihoda i rashoda za razdoblje od 1.1. do 31.12.2005. godinu, Udruga je imala 686.091,00 Kn prihoda (prethodna razdoblja, 2003. godine 96.157,00 Kn, 2004. godine 389.601,00 Kn). Rashodi su manji od prihoda za 4%, a obuhvaćaju materijalne rashode (42%, troškovi usluga na realizaciji projekta i materijalni troškovi), troškovi za zaposlene (54%, troškovi plaća, poreza i doprinosa iz i na plaće za 4 zaposlenika), troškovi loke vožnje vezane uz obavljanje djelatnosti, reprezentacije i troškovi FINA-e (4%).

Na temelju bilance i računa prihoda i rashoda proizlazi da je u navedenom razdoblju ostvaren pozitivan financijski rezultat.

Donatori:

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi Republike Hrvatske (Globalni fond za borbu protiv AIDS-a, TBC-a i malarije, financijska potpora iz dijela prihoda od igara na sreću za 2005. godinu - ovisnosti, financijska potpora iz dijela prihoda od igara na sreću za 2005. godinu - socijalna skrb).

Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske

Ured za suzbijanje zlorabe opojnih droga Vlade Republike Hrvatske
Grad Zagreb, Gradski ured za zdravstvo, rad, socijalnu zaštitu i branitelje
Zagrebačka županija, Upravni odjel za zdravstvo i socijalnu skrb

PSI Romania

Gradska ljekarna Zagreb

Euro Alfa d.o.o.

Članstvo u udrugama:

Međunarodne:

Central and Eastern European Harm Reduction Network (CEEHRN), Vilnius, Litva.

European Public Health Alliance (EPHA), Brisel, Belgija.

Domaće:

Koalicija udruga u zdravstvu.

Planovi za 2006. godinu i zaključak:

Udruga će nastaviti provoditi *Programe smanjenja štete* te razvijati nove programe namijenjene osobama koje intravenski koriste droge. Razvijat ćemo *nove javnozdravstvene usluge* namijenjene širokom krugu građana – mladima, osobama s rizičnim ponašanjima, etničkim manjinama. *Uključivanje medija* i educiranje građana putem medija te aktivnim sudjelovanjem u radijskim i televizijskim emisijama i novinama promovirat ćemo poštivanje ljudskih prava i uključivanje marginalnih grupa u društveni život, a *uključivanje predstavnika javnog, državnog i privatnog sektora* će biti od posebne važnosti. Udruga će nastaviti razvijati i nove *socijalne usluge* namijenjene jednoroditeljskim obiteljima i ilegalnim imigrantima. Socijalni i javnozdravstveni pristup će biti umrežen. *Nastavit ćemo i osnažiti istraživački rad*, suradnju s Sveučilištem – Studijskim centrom socijalnog rada te drugim organizacijama civilnog društva u Hrvatskoj i Europi.

Udruga LET je 2005. nastavila provođenje programa smanjenja štete te je u godini dana radila s velikim brojem korisnika koji su koristili usluge Udruge s područja savjetovanja i edukacija iz područja zdravstvene i socijalne zaštite. Osim direktnog rada s korisnicima, veliku pozornost smo posvetili i radu s medijima, jedinicama lokalne i područne (regionalne) uprave kao i stručnjacima u socijalnim i javnozdravstvenim ustanovama. Financijska sredstva su korištena namjenski te su izvještaji donatorima dostavljani redovito.